

2016-02-17 22:37 CET

Så mår barnen som kom hit ensamma

Allt fler pratar om att vilja återvända till sina hemländer.

Debatten om ensamkommande barn går på högvarv. Relevanta diskussioner får stå tillbaka när ett starkt polariserat debattklimat leder till svepande och grova generaliseringar.

Rädda Barnen har sedan november en hjälptelefon som riktar sig till ensamkommande. Frågorna som kommer in och vår egen erfarenhet av att jobba med ensamkommande i över 15 år vittnar om en långt ifrån homogen grupp.

Barnen har olika behov och kommer med olika bagage och erfarenheter. Känslan av utsatthet och ensamhet förenar dock många av de som kommer ensamma. Våra samtalstalsstödjare kan ge råd och stöd på engelska, arabiska och dari.

Frågorna till hjälptelefonen handlar till stor del om känslor av ensamhet, stress och depression. Många av de barn som kommit de senaste månaderna bär på tunga upplevelser såväl från sitt hemland som från resan till Europa. Barn och unga känner sig utelämnade och utsatta.

Språkförbristningen på många boenden gör att många även ringer bara för att få någon att prata med – någon att rådfråga, någon som lyssnar och kan förklara hur saker fungerar i Sverige. Barn vittnar om en miljö där våld och sexuella övergrepp förekommer.

Vi får intrycket av att barn lever i rädsla för andra på boendet vilket dessvärre är vanligt även på andra institutioner för barn i Sverige. Vi talar också med barn som vittnar om att de inte får tillgång till den hälso- och sjukvård de är berättigade till och att det förekommit att barn- och ungdomspsykiatri inte

tagit emot barn som mår dåligt. Dessutom kommer rapporter om familjehem som är direkt olämpliga för barn.

En konsekvens av detta är att vi ser ett ökande antal barn som pratar öppet om att vilja återvända till sina hemländer. Ensamheten och utsattheten man upplever känns alltså tyngre att bära än tanken på att återvända till ett land som är söndertrasat av våld och konflikt.

Det senaste året har det kommit fem gånger fler ensamkommande än året innan. Varken vi eller ansvariga myndigheter har hela bilden av den här gruppen. Men vi kan konstatera att det är fler som tillhör den allra yngsta ålderskategorin (7–12 år).

Vi får oroväckande rapporter om att det är fler som försvinner och lever utanför systemet. Det handlar om barn som är svåra att nå för såväl myndigheter som frivilligorganisationer. Det har också framkommit att det förekommer att unga vuxna utger sig för att vara barn.

Åldersbedömningar ska göras i hela asylprocessen och måste ske på vetenskaplig och rättssäker grund. Socialstyrelsens riktlinjer från 2012 och barnläkareföreningens instruktion har haft goda intentioner med sammanvägda bedömningar av flera metoder. Socialstyrelsens arbete med att uppdatera riktlinjer angående åldersbedömningar är viktigt och bra – barn ska inte behöva bo med vuxna, vuxna ska inte bo med barn.

För att situationen ska förbättras för såväl de ensamkommande själva som personalen på HVB-hemmen krävs en rad åtgärder.

- Kommunerna behöver arbeta snabbare med att kvalitetssäkra att ensamkommande får de stöd de behöver från såväl god man som socialtjänst.
- Tryggheten på boenden måste säkerställas.
- Anställda på boenden behöver ha adekvat utbildning.

Utan stöd och hjälp av personal med relevant kompetens ökar risken för såväl barnets egen hälsa som risken för att utåtagerande barn försämrar tryggheten för andra i dess närhet.

För att komma till bukt med problemen krävs en konstruktiv diskussion som

baseras på kunskap och inte ryktesspridning och grova förenklingar.

När barn får rätt stöd av kommunen, myndigheter och av civilsamhället så ökar möjligheterna till en lyckad integrering. Det är inte bara bra för det enskilda barnet utan för samhället i stort.

Elisabeth Dahlin
Ola Mattson

Publicerad i Aftonbladet 2016-02-16

[Rädda Barnen](#) är en politiskt och religiöst obunden folkrörelse med verksamhet både i Sverige och internationellt. Med Barnkonventionen som grund arbetar vi för att barn ska få det bättre och för att barns rättigheter ska respekteras.

Följ oss på:

[Twitter](#)

[Facebook](#)

Kontaktpersoner

Rädda Barnens pressjour

Presskontakt

Tillgänglig för journalister mellan klockan 08.00 och 20.00.

press@rb.se

08-698 90 90

Anne Thorngren

Presskontakt

Pressekreterare

Svenska frågor

anne.thorngren@rb.se

0723-57 67 56

Åsa Runström Awad

Presskontakt

Pressekreterare

Internationella frågor

asa.runstrom.awad@rb.se

0733-55 34 33